

NAUKI O KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ I MEDIACH / COMMUNICATION AND MEDIA STUDIES

MARTA CICHY

OBRAZ WYBORÓW PREZYDENCKICH NA UKRAINIE W 2019 ROKU NA PODSTAWIE PORTALU INFORMACYJNEGO TVN24

Wprowadzenie

Od 2004 r., czyli od czasów pomarańczowej rewolucji, temat Ukrainy coraz częściej pojawiał się w polskich mediach, a sama Ukraina stała się przedmiotem zainteresowania i sympatii dużej liczby Polaków. Równie dużym zainteresowaniem cieszyły się wtedy wybory prezydenckie, które były punktem zapalnym protestów.

Wybory prezydenckie na Ukrainie już wcześniej budziły zaciekawienie Polaków ze względu na dużą liczbę osób kandydujących. W 1999 r. o najwyższe stanowisko w kraju ubiegało się 19 kandydatów, a pięć lat później – 24¹. Jednak w 2019 r. padł rekord, ponieważ w Centralnej Komisji Wyborczej (CKW) zarejestrowały się 44 osoby, a rejestracji odmówiono 47 – głównie z powodu niedopełnienia formalności, braku wpłaty na konto CKW, a niektórzy sami zrezygnowali. Ostatecznie zarejestrowało się 39 kandydatów, których nazwiska znalazły się na listach do głosowania.

Na siedem miesięcy przed wyborami prezydenckimi w niepodległej Ukrainie trudno było ocenić, kto ma największe szanse w pierwszej turze wyborów 31 marca 2019 r. Według sondaży wszyscy ewentualni kandydaci mieli niskie poparcie. Większość z nich była na ukraińskiej arenie politycznej znana od lat, dlatego wzrosło zapotrzebowanie na nowe twarze. Zaczęły się spekulacje o starcie w wyborach dwóch nowych kandydatów niezwiązanych wcześniej z polityką. Pierwszym był lider kultowego na Ukrainie zespołu Okean Elzy Swiatosław Wakarczuk, który reprezentował opcję proreformatorską i prozachodnią, drugi to aktor i satyryk Wołodymyr Zełenski, grający w popularnym serialu telewizyjnym i prowadzący program w telewizji 1+1, należącej do oligarchy Ihora

MARTA CICHY – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1750-8949>, e-mail: marta.cichy@uwm.edu.pl

¹ P. Kuspys, *Kampania przed wyborami prezydenckimi na Ukrainie*, „Biuletyn Opinii” 29(2009), online: <http://fae.pl/biuletynopinie/kampaniawyborczanaukrainie.pdf>, dostęp: 20.05.2019.

Kołomojskiego². W styczniu 2019 r. Wakarczuk poinformował, że nie weźmie udziału w wyborach prezydenckich, ale będzie działać na rzecz zmian w kraju³.

W artykule przedstawiono sylwetki głównych kandydatów ubiegających się o urząd prezydenta Ukrainy, obraz wyborów, ich dynamikę oraz nieprzewidywalność. Celem artykułu jest pokazanie, jak w ciągu kilku miesięcy kampanii wyborczej zmieniał się obraz wyborów prezydenckich na Ukrainie oraz jaka była rola mediów w kształtowaniu sylwetek kandydatów. Do analizy wykorzystano materiały informacyjne przygotowane przez najpopularniejszy kanał informacyjny w Polsce – TVN24. W styczniu 2019 r. pierwsze miejsce wśród stacji newsowych należało właśnie do TVN24, którego średni dobowy udział w rynku wyniósł 4,84%. Biorąc pod uwagę analogiczny miesiąc rok wcześniej, oglądalność stacji wzrosła o 30,47% i był to największy wzrost w zestawieniu⁴.

Tabela 1. Oglądalność kanałów informacyjnych w Polsce (styczeń 2019)

Wirtualnemedi.pl	Wszyscy 4		Dynamika
	styczeń 2018	styczeń 2019	
Stacja	SHR %	SHR %	%
TVN24	3,712	4,843	30,47
TVP Info	3,635	3,532	-2,83
Polsat News	1,085	1,101	1,47
TVP3	0,827	0,995	20,31
TVN24 BiS	0,323	0,417	29,10
Superstacja	0,162	0,165	1,85
Polsat News 2	0,106	0,085	-19,81
TV Republika	0,053	0,031	-41,51
Telewizja WPOLSCIE.PL	–	0,002	–
Grupy kanałów			
TVN	4,035	5,260	30,36
TVP	4,462	4,527	1,46
Polsat	1,191	1,186	-0,42

Źródło: <<https://www.wirtualnemedi.pl/artykul/ogladalnosc-kanalow-informacyjnych-styczen-2019-roku-tvn24>>, dostęp: 13.05.2019.

² T. Iwański, K. Nieczytor, *Wybory prezydenckie na Ukrainie 2019. Główni pretendenci*, Warszawa 2018, s. 5–21.

³ *Ukraina: Swiatosław Wakarczuk rezygnuje ze startu w wyborach prezydenckich*, online: <<https://studium.uw.edu.pl/ukraina-swiatoslaw-wakarczuk-rezygnuje-ze-startu-w-wyborach-prezydenckich>>, dostęp: 15.05.2019.

⁴ M. Kurdupski, *Oglądalność TVN24 w styczniu wzrosła o 30 proc., traci TVP Info. TV Republika najbardziej w dół*, online: <<https://www.wirtualnemedi.pl/artykul/ogladalnosc-kanalow-informacyjnych-styczen-2019-roku-tvn24>>, dostęp: 13.05.2019.

Przeanalizowano 80 materiałów dziennikarskich opublikowanych w portalu informacyjnym TVN24 od 22 stycznia do 21 kwietnia 2019 r. W artykule wykorzystano 45 przekazów dotyczących wyborów prezydenckich na Ukrainie. Ramy czasowe obejmują ważne wydarzenia polityczne i społeczne, czyli od pierwszych komentarzy dotyczących rejestracji w CKW Julii Tymoszenko do ogłoszenia wyników drugiej tury wyborów. W artykule zastosowano ilościową i jakościową metodę badań. Poszczególne publikacje podzielono na fragmenty jednolite tematycznie, które były kwalifikowane do konkretnej grupy i posłużyły do opisu monitorowanych materiałów dziennikarskich. Analiza jakościowa była formą pogłębienia i wyjaśnienia danych ilościowych.

1. Sylwetki głównych kandydatów

Na kilka miesięcy przed zarejestrowaniem kandydatów w Centralnej Komisji Wyborczej publikowano sondaże poparcia dla kandydatów w wyborach prezydenckich na Ukrainie. Pierwsze sondaże wskazywały niskie poparcie dla pretendentów i wysoki odsetek wyborców, którzy nie podjęli decyzji, a chcieliby głosować. Utrudniało to prognozowanie wyniku. Wszyscy kandydaci mieli mocne i słabe strony. Poniżej przedstawiono sylwetki najpopularniejszych z nich⁵.

Julia Tymoszenko urodziła się w 1960 r. w Dniepropetrowsku. Dorastała w środowisku rosyjskojęzycznym. Języka ukraińskiego nauczyła się po rozpoczęciu kariery politycznej. W 1979 r. wyszła za mąż za Oleksandra Tymoszenkę, z którym od ponad dwudziestu lat jest w separacji. Mają jedną córkę Jewhenię. W 1984 r. ukończyła studia na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Dniepropetrowskiego. Po studiach rozpoczęła pracę w przemyśle zbrojeniowym, w 1988 r. otworzyła wraz z mężem wypożyczalnię kaset wideo. W latach 1991–1995 była dyrektorką korporacji Ukraińska Benzyna. Wraz z teściem, pod patronatem Pawła Łazarenki odpowiedzialnego za rolnictwo we władzach obwodu, utworzyła kolejną korporację – Zjednoczone Systemy Energetyczne Ukrainy (JESU). Dzięki poparciu Łazarenki, który był premierem Ukrainy w latach 1995–1997, zdobyła dominującą pozycję jako dystrybutor rosyjskiego gazu ziemnego na Ukrainie i zajęła wysokie miejsce wśród ukraińskich oligarchów.

Od 1997 r. Tymoszenko była deputowaną Rady Najwyższej. Wstąpiła do partii Hromada, stanowiącej zaplecze Łazarenki, i przekształciła ją w liczącą się siłę polityczną. W 1999 r. Łazarenko został aresztowany, Tymoszenko odcięła się od jego działalności, dokonując w ten sposób rozłamu w Hromadzie i tworząc własną partię Batkiwszczyna. W tym samym roku poparła w wyborach prezydenckich Leonida Kuczmę.

Również w 1999 r. uzyskała stopień doktora na kijowskim Narodowym Uniwersytecie Ekonomicznym.

---

⁵ T. Iwański, K. Nieczypor, *Wybory prezydenckie na Ukrainie 2019. Główni pretendenci*, s. 5–21.

Pod koniec 1999 r. została wicepremierem do spraw kompleksu paliwowo-energetycznego w rządzie Wiktora Juszczenki; w lutym 2001 r. została zdymisjonowana i aresztowana pod zarzutem nielegalnego importu rosyjskiego gazu przez JESU. Po kilku miesiącach wyszła z więzienia jako wróg prezydenta Kuczmy.

W 2004 r. wystąpiła przeciwko Kuczmie i Janukowyczowi i stała się jednym z przywódców pomarańczowej rewolucji. Od 2005 r. była premierem Ukrainy, ale popadła w konflikt z Petrem Poroszenką. Ponownie stanęła na czele rządu w 2007 r. W 2009 r. nastąpił kryzys gazowy i przerwano dostawy gazu z Rosji na Ukrainę; po kilku dniach rozmów podpisano kolejną umowę, niekorzystną dla Ukrainy. W 2010 r. Julia Tymoszenko przegrała wybory prezydenckie z Janukowyczem, a miesiąc po wyborach Rada Najwyższa zgłosiła wotum nieufności dla jej rządu.

W sierpniu 2011 r. Tymoszenko została aresztowana za nadużycia podczas działalności biznesowej i nieprawidłowości z czasów, kiedy była premierem. Pojawiły się też zarzuty dotyczące podpisania kontraktu gazowego. W październiku tego roku została skazana na karę siedmiu lat więzienia. Proces Tymoszenko był procesem politycznym. Po zwycięstwie rewolucji godności została uwolniona na podstawie specjalnej ustawy. Po wyjściu z więzienia zaczęła odbudowywać swoją partię i skupiła się na budowaniu nowego wizerunku. 5 maja 2014 r. Julia Tymoszenko ponownie kandydowała w wyborach prezydenckich, otrzymując w nich jedynie 12,8% głosów, ale w wyborach parlamentarnych ponownie uzyskała mandat poselski. Nie zgłosiła konkretnych propozycji wyborczych, zapowiedziała „nowy kurs Ukrainy”⁶.

Petro Poroszenko urodził się w 1965 r. w Bolgradzie. W latach 1982–1989 studiował na Wydziale Stosunków Międzynarodowych i Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Kijowskiego, w latach 1989–1992 pracował tam jako asystent. Podczas studiów odbył służbę wojskową w jednostce obrony przeciwlotniczej w Aktiubińsku w Kazachstanie, później w Wojskowej Szkole Lotniczo-Technicznej w Wasylkowie pod Kijowem. W 2002 r. uzyskał stopień doktora na Odeskiej Narodowej Akademii Prawniczej. Jest żonaty i ma czworo dzieci. W 1993 r. wraz ze współpracownikami utworzył holding UkrPromInwest, który specjalizował się w cukiernictwie, później zajmował się również przemysłem samochodowym. Po pięciu latach Poroszenko wszedł do parlamentu, a stanowisko przekazał ojcu. Karierę polityczną rozpoczął w 1997 r. w Socjaldemokratycznej Partii Ukrainy, stanowiącej zaplecze prezydenta Kuczmy. W 2000 r. utworzył Partię Solidarności Ukrainy i połączył siły z powstającą Partią Odrodzenia Regionalnego Solidarność Pracy Ukrainy (Partia Regionów). Rok później opuścił ugrupowanie i odtworzył partię Solidarność, z którą wszedł do Bloku Wyborczego Wiktora Juszczenki „Nasza Ukraina”. W 2004 r. Poroszenko został zastępcą szefa sztabu wyborczego Juszczenki i jednym ze sponsorów jego kampanii. W latach 2007–2009 był przewodniczącym rady Narodowego Banku Ukrainy, od 2009 do 2010 r. ministrem spraw zagranicznych w rządzie Janukowycza, a w 2012 r. przez kilka miesięcy ministrem rozwoju gospodarczego i handlu w rządzie

---

⁶I. Milstein, D. Popow, *Pomarańczowa księżniczka. Zagadka Julii Tymoszenko*, Kraków 2007.

Mykoły Azarowa. Podczas Euromajdanu wspierał akcję finansowo, co przyniosło mu dużą sympatię wśród Ukraińców. W 2014 r. sondaże pokazały jego przewagę nad innymi potencjalnymi kandydatami w wyborach prezydenckich, zdecydował się więc kandydować. W tym samym roku wygrał w pierwszej turze wyborów, uzyskując poparcie 54% głosów. W 2019 r. zdecydował się ponownie kandydować w wyborach prezydenckich⁷.

Wołodymyr Zełenski urodził się w 1978 r. w Krzywym Rogu, w rodzinie ukraińskich Żydów. W dzieciństwie kilka lat mieszkał w Mongolii, gdzie pracował jego ojciec, profesor cybernetyki. Studiował prawo na Kijowskim Narodowym Uniwersytecie Ekonomicznym. Ma żonę, córkę i syna. Zdobył popularność, występując w serialu komediowym „Sługa ludu”, emitowanym na kanale telewizyjnym 1+1, należącym do oligarchy Ihora Kołomojskiego. Udzielał się społecznie, organizował zbiórki, występował dla żołnierzy. W grudniu 2017 r. zarejestrowano partię polityczną o takiej samej nazwie jak wspomniany wyżej serial – Sługa Ludu. 31 grudnia 2018 r. Zełenski oficjalnie zapowiedział swój start w wyborach prezydenckich na Ukrainie w 2019 r.

2. Wybory prezydenckie na Ukrainie

Analizie poddano 45 materiałów informacyjnych, które obejmują okres od 22 stycznia 2019 r., tzn. od pierwszych komentarzy dotyczących rejestracji w CKW Julii Tymoszenko, do 21 kwietnia 2019 r., czyli ogłoszenia wyników drugiej tury wyborów. Zwrócono uwagę, jak zmieniał się obraz wyborów prezydenckich w ciągu kilku miesięcy kampanii wyborczej z perspektywy tego, co przekazują media. Zbadano, w jaki sposób oceniano kandydatów i jak zmieniło się poparcie społeczne dla poszczególnych kandydatów.

Kampania wyborcza trwała 90 dni – od 31 grudnia 2018 r. do 31 marca 2019 r. Kandydaci rejestrowali się w Centralnej Komisji Wyborczej do 3 lutego. Oficjalna lista kandydatów została opublikowana po 8 lutego.

Tabela 2. Struktura tematyczna publikacji dotyczących wyborów prezydenckich na Ukrainie (od 22 stycznia do 21 kwietnia 2019 r.)

Lp.	Temat materiału dziennikarskiego	Data
1	2	3
1.	„Moim celem jest wielka Ukraina”. Julia Tymoszenko kandydatką na prezydenta	22.01.2019
2.	Poroszenko powalczy o kolejną kadencję. Zapowiada starania o członkostwo w Unii	29.01.2019
3.	Komik na czele sondaży przed wyborami prezydenckimi na Ukrainie	31.01.2019
4.	Poroszenko: nie wpuścimy rosyjskich obserwatorów na wybory	05.02.2019

⁷Z. Parafianowicz, M. Potocki, *Kryształowy fortepian. Zdrady i zwycięstwa Petra Poroszenki*, Wołowiec 2016.

cd. tabeli 2

1	2	3
5.	37 kandydatów na prezydenta Ukrainy. Jeszcze nigdy tylu nie było	07.02.2019
6	Rosjanie nie będą monitorować wyborów na Ukrainie. Parlament za zakazem	07.02.2019
7.	„Większe szanse mają Marsjanie”. Ukraina wyklucza udział rosyjskich obserwatorów	15.02.2019
8.	„Na korzyść konkretnego kandydata”. SBU twierdzi, że odkryła piramidę wyborczą	22.02.2019
9.	„Majaczenie prowokatorów”. Tymoszenko oskarża służby o działanie na rzecz Poroszenki	22.02.2019
10.	„Financial Times”: najsłabszym punktem wyborów na Ukrainie są kandydaci	01.03.2019
11.	Ukraińcy chcą komika na prezydenta. Zelenski wyraźnym liderem kolejnego sondażu	04.03.2019
12.	Tymoszenko wyprzedza Poroszenkę. Na czele nadal komik	11.03.2019
13.	Tymoszenko obawia się fałszowania wyborów. Jej sztab policzy głosy samodzielnie	15.03.2019
14.	Kilkadziesiąt tysięcy ludzi na wiecu. Poroszenko zapowiada „uczciwe zwycięstwo”	18.03.2019
15.	Faworyt wyborów na Ukrainie: patriotyzm to praca i płacenie podatków	19.03.2019
16.	Tymoszenko razy dwa. Julia i Jurij oskarżają się nawzajem o kradzież głosów	25.03.2019
17.	Komik, prezydent i „Pomarańczowa Księżniczka”. To nie skecz, tylko wybory	29.03.2019
18.	Aż 39 kandydatów. Ukraińcy wybierają prezydenta	31.03.2019
19.	„Każdy miał możliwość głosowania na tego kandydata, którego wybrał”	01.04.2019
20.	Zelenski triumfuje w pierwszej turze, Poroszenko chce debaty, Tymoszenko kwestionuje wynik	01.04.2019
21.	Ukraińcy liczą głosy. Komik na prowadzeniu	01.04.2019
22.	„Każdy rezultat wyborów ukraińskich będzie tak czy inaczej zły dla Rosji”	01.04.2019
23.	Tymoszenko oskarża Poroszenkę o fałszerstwa, ale nie pójdzie do sądu	02.04.2019
24.	„Daję panu 24 godziny”. Zelenski chce debaty z Poroszenką	03.04.2019
25.	Podano końcowe wyniki wyborów na Ukrainie. Poroszenko godzi się na debatę na stadionie	04.04.2019
26.	„Kandydaci powinni udowodnić narodowi, że nie ma wśród nich alkoholików ani narkomanów”	04.04.2019
27.	Kandydaci na prezydenta Ukrainy po testach na obecność alkoholu i narkotyków	05.04.2019
28.	Poroszenko u Merkel jeszcze przed wyborami. „Nie można rozpatrywać w kategoriach poparcia”	05.04.2019
29.	„Prezydent powiedział, że mamy zwyciężyć przez nokaut”	10.04.2019
30.	Komik wciąż faworytem na Ukrainie. Sondaż daje mu dużą przewagę	11.04.2019
31.	Poroszenko u Merkel, Zelenski u Macrona tydzień przed drugą turą wyborów	12.04.2019
32.	Poroszenko się nie doczekał. Zelenski nie przybył na debatę	14.04.2019

cd. tabeli 2

1	2	3
33.	Nie stawił się na debacie, ale jego poparcie rośnie. Sondaż: druga tura dla komika	16.04.2019
34.	Kolejny sondaż daje zwycięstwo komikowi. Poroszenko: prezydentura to nie komedia	18.04.2019
35.	W niedzielę wybory na Ukrainie. Moskwa wysuwa oczekiwania wobec ich zwycięzcy	19.04.2019
36.	Wielka debata na stadionie. Poroszenko straszy: za Zelenskim stoi Rosja	19.04.2019
37.	Zelenski nazwał separatystów „powstańcami”. Poroszenko oburzony	20.04.2019
38.	„Byłoby niespodzianką, gdyby wygrał Poroszenko”	21.04.2019
39.	Ukraińcy wybierają prezydenta	21.04.2019
40.	USA chcą „silnej, demokratycznej, prosperującej” Ukrainy	21.04.2019
41.	„Oczekujemy zmian, a nie pięciu lat stania w miejscu”. Ukraińcy w kolejce przed ambasadą	21.04.2019
42.	„Oczekujemy zmian, a nie pięciu lat stania w miejscu”. Ukraińcy w kolejce przed ambasadą	21.04.2019
43.	„Ukraińcy oddali stery państwa kandydatowi bez żadnego doświadczenia politycznego”	21.04.2019
44.	„Ukraińcy oddali stery państwa kandydatowi bez żadnego doświadczenia politycznego”	21.04.2019
45.	Zelenski zapowiada wojnę informacyjną na rzecz wstrzymania walk w Donbasie	21.04.2019

Źródło: badania własne.

1. „Moim celem jest wielka Ukraina”. Julia Tymoszenko kandydatką na prezydenta (22 stycznia 2019) (ft//rzw/kwoj, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-julia-tymoszenko-kandydatem-na-prezydenta,902804.html>)

„Moim celem jest wielka Ukraina i nie ustąpię w dążeniu do jego realizacji. Właśnie dlatego podjęłam decyzję o kandydowaniu na stanowisko prezydenta” – powiedziała Julia Tymoszenko, gdy została oficjalnie nominowana przez swoje ugrupowanie Batkiwszczyna do startu w wyborach. Tymoszenko ostro skrytykowała obecne władze Ukrainy: „Zamiast reform zniszczone zostały całe gałęzie gospodarki. Edukacja i nauka znajdują się praktycznie w stadium likwidacji. Ukraina zajmuje pierwsze miejsce na świecie pod względem korupcji. Inwestycje zagraniczne są w rzeczywistości nieobecne. Ukraina jest najbiedniejszym państwem regionu europejskiego, w którym blisko 80% ludzi żyje na granicy ubóstwa. Klasa średnia została zniszczona”. Podczas zjazdu zaprezentowano nagranie wideo, na którym kandydaturę Tymoszenko poparł były prezydent Gruzji, wydalony w ubiegłym roku z Ukrainy, Micheil Saakaszwili. W swoich deklaracjach i programie wyborczym Tymoszenko mówi o uzyskaniu członkostwa w Unii Europejskiej oraz wejściu Ukrainy do NATO. Jej główne obietnice dotyczą kwestii socjalnych: godnych wynagrodzeń, wysokich stypendiów i emerytur. W materiale przedstawiono krótko działalność polityczną kandydatki.

2. Poroszenko powalczy o kolejną kadencję. Zapowiada starania o członkostwo w Unii (29 stycznia 2019), (ft/ja, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-poroszenko-oficjalnie-oglosil-start-w-wyborach-prezydenckich,904866.html>)

W kolejnym materiale poinformowano, że Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko oficjalnie ogłosił swój start w wyborach i będzie ubiegał się o reelekcję. Oświadczył, że chce, by Ukraina stała się „wielkim europejskim krajem szczęśliwych ludzi”. Prezydent zaznaczył, że zdecydował się ubiegać o reelekcję, aby zapewnić m.in. niezmienną kursu na rzecz europejskiej i euroatlantyckiej integracji. Zapowiedział także, że za pięć lat Ukraina złoży wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej. Na widowni w kijowskim Centrum Wystawienniczym byli także m.in.: zwierzchnik Cerkwi Prawosławnej Ukrainy Epifaniusz, były prezydent Wiktor Juszczenko oraz znani literaci, muzycy i aktorzy. Ponownie w materiale podano wyniki sondaży wyborczych. Następnie wyjaśniono, w jakich okolicznościach Poroszenko został prezydentem w przedterminowych wyborach w 2014 r., które rozpisano po odsunięciu od władzy zbiegłego do Rosji Wiktora Janukowycza.

3. Komik na czele sondaży przed wyborami prezydenckimi na Ukrainie (31 stycznia 2019) (mm, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-komik-zelenski-na-czele-najnowszych-rankingow-prezydenckich,905504.html>)

Na dwa miesiące przed wyborami telewizyjny komik Wołodymyr Zełenski zajął pierwsze miejsce w dwóch opublikowanych sondażach. Aktor wyprzedził prowadzącą w sondażach byłą premier Julię Tymoszenko i prezydenta Petra Poroszenkę. Na drugim miejscu był Poroszenko z poparciem 16,4%, a na trzecim Tymoszenko z wynikiem 15,7%. Wyniki sondaży skierowały uwagę mediów na Zełenskiego. Wypominano mu, że jest gwiazdą stacji telewizyjnej 1+1 należącej do jednego z najbogatszych obywateli Ukrainy Ihora Kołomojskiego. Pisano, że jego szefem jest oligarcha, który nawołuje Ukraińców, by nie wybierali na drugą kadencję obecnego prezydenta Petra Poroszenki.

4. Poroszenko: nie wpuszczymy rosyjskich obserwatorów na wybory (5 lutego 2019), (<http://www.tvn24.pl>) (ft/ja, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-poroszenko-nie-wpuszczymy-obszernikow-wyborow-z-rosji,906746.html>)

Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko zapowiedział, że wyda strażnicy granicznej rozkaz, by nie wpuszczają obserwatorów z Rosji na zaplanowane na koniec marca wybory prezydenckie: „Jako prezydent Ukrainy i zwierzchnik sił zbrojnych wydam Państwowej Służbie Granicznej rozkaz, by ich nie wpuszczano. I gwarantuję wam i narodowi ukraińskiemu, że ten rozkaz zostanie wykonany”. Prezydent zapowiedział, że obroni Ukrainę przed Rosją.

5. 37 kandydatów na prezydenta Ukrainy. Jeszcze nigdy tylu nie było (7 lutego 2019), (<http://www.tvn24.pl>) (asty, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-dluga-lista-chetnych-na-fotel-prezydenta,907346.html>) Media donosiły, że padł kolejny rekord zgłoszeń do CKW. Do 37 wzrosła liczba kandydatów na prezydenta Ukrainy, którzy wezmą udział w wyborach – podała agencja Interfax Ukraina. Apelacyjny sąd administracyjny w Kijowie potwierdził z kolei, że przywódca Komunistycznej Partii Ukrainy Petro Symonenko nie może być zarejestrowany.

6. Rosjanie nie będą monitorować wyborów na Ukrainie. Parlament za zakazem (7 lutego 2019), (/ja, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/przedstawiciel-usa-ds-ukrainy-rosjanie-moga-obszere-wyborow,907416.html>) Parlament w Kijowie postanowił, że obywatele Rosji i innych państw nie będą mogli uczestniczyć w misjach obserwacyjnych podczas wyborów na Ukrainie. Decyzja ma uchronić Ukrainę przed ingerencją Rosji w proces wyborczy i wyniki głosowania. Poroszenko powiedział: „nie wpuścimy rosyjskich obserwatorów na wybory”.

7. „Większe szanse mają Marsjanie”. Ukraina wyklucza udział rosyjskich obserwatorów (15 lutego 2019) (asty, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/szef-ukrainskiego-msz-o-obszere-wyborow-z-rosji,909750.html>)

Kolejny materiał poświęcony konfliktowi rosyjsko-ukraińskiemu. Rosjanie chcieli wysłać swoich obserwatorów, ale nie było na to zgody rządu i prezydenta.

8. „Na korzyść konkretnego kandydata”. SBU twierdzi, że odkryła piramidę wyborczą (22 lutego 2019) (asty, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-sbu-twierdzi-ze-wykryla-oszustwo-za-ktorym-stoi-rosja,911855.html>)

Służba Bezpieczeństwa Ukrainy poinformowała, że wykryła piramidę kupowania głosów na korzyść „konkretnego kandydata” i oświadczyła, że stoi za tym Rosja. SBU wskazała Julię Tymoszenko. Wcześniej w mediach pojawiły się informacje o rewizjach w sztabach Tymoszenko, która zajmuje czołowe miejsce w sondażach przedwyborczych. Poinformowano, że jeśli wyniki wyborów nie zostaną rozstrzygnięte 31 marca, druga tura głosowania odbędzie się 21 kwietnia.

9. „Majaczenie prowokatorów”. Tymoszenko oskarża służby o działanie na rzecz Poroszenki (22 lutego 2019) (rzw, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-prezydenckie-na-ukrainie-tymoszenko-oskarza-sbu,912083.html>)

Julia Tymoszenko oskarżyła Służbę Bezpieczeństwa Ukrainy o „brudne prowokacje”, wymierzone w nią jako kandydatkę na prezydenta Ukrainy. Stanowisko to zajęła po doniesieniach o wykryciu piramidy wyborczej, za którą miała stać Rosja oraz osoby z jej sztabów wyborczych. „Nie interesuje nas majaczenie

provokatorów z SBU, będących na utrzymaniu korporacji Roshen. Prowokacje SBU i kuma prezydenta Ukrainy [Jurija Łucenki – red.], który zajmuje stanowisko prokuratora generalnego i który wybrał drogę służenia koniunkturze politycznej, nie zasługują na komentarze” – oświadczyła Julia Tymoszenko na konferencji prasowej.

10. „Financial Times”: najsłabszym punktem wyborów na Ukrainie są kandydaci (1 marca 2019) (akw/tr, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-prezydenckie-na-ukrainie-financial-times-o-kandydatach,914461.html>)

Zdaniem brytyjskiego dziennikarza najsłabszym punktem wyborów prezydenckich na Ukrainie są startujący w nich kandydaci, którzy nie wzbudzają zaufania, jeśli chodzi o możliwość odejścia przez nich od rządów oligarchicznych. Wspomniał o rozczarowaniach po pomarańczowej rewolucji i Euromajdanie.

11. Ukraińcy chcą komika na prezydenta. Zełenski wyraźnym liderem kolejnego sondażu (4 marca 2019) (asty,mm, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-komik-zelenski-najwyzej-notowany-przed-wyborami-prezydenckimi,915152.html>)

Według opublikowanego sondażu grupy socjologicznej Rating, na Zełenskiego zgłasza 25,1% respondentów, którzy deklarują, że z pewnością pójdą do urn i dokonali już wyboru kandydata. W grupie pozostają nie do końca przekonani.

12. Tymoszenko wyprzedza Poroszenkę. Na czele nadal komik (11 marca 2019) (mtom, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/sondaz-prowodzi-zelenski-dalej-tymoszenko-i-poroszenko,917297.html>)

Kolejny materiał i kolejny sondaż pokazujący przewagę Zełenskiego. „W najnowszym sondażu przed wyborami prezydenckimi na Ukrainie była premier Julia Tymoszenko wyprzedziła urzędującego szefa państwa Petra Poroszenkę. Pierwsze miejsce nadal zajmuje komik telewizyjny Wołodymyr Zełenski. Ukraińcy chcą komika na prezydenta”.

13. Tymoszenko obawia się fałszowania wyborów. Jej sztab policzy głosy samodzielnie (15 marca 2019) (NN, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-sztab-tymoszenko-sam-policzy-glosy-na-wyborach-prezydenckich,918659.html>)

Sztab kandydatki na prezydenta Julii Tymoszenko po aferze kupowania głosów zgłosił, że chce samodzielnie podliczyć głosy w wyborach prezydenckich oraz ogłosić ich wyniki, zanim uczyni to CKW.

14. Kilkadziesiąt tysięcy ludzi na wiecu. Poroszenko zapowiada „uczciwe zwycięstwo” (18 marca 2019) (kz//now, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-poroszenko-moje-zwyciestwo-w-wyborach-bedzie-uczciwe,919278.html>)

Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko zgromadził swoich zwolenników na placu Michajłowskim w centrum Kijowa i zapowiedział, że zwycięży w uczciwej walce. W materiale przedstawiono działalność Poroszenki w latach jego prezydentury, w tym niewywiązywanie się z obietnic wyborczych.

15. Faworyt wyborów na Ukrainie: patriotyzm to praca i płacenie podatków (19 marca 2019) (mm, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-patriotyzm-to-praca-i-placenie-podatkow-zelenski,919632.html>)

Zelenski spotkał się z przedstawicielami organizacji biznesowych: Europejskiego Stowarzyszenia Biznesu (EBA), Amerykańskiej Izby Handlowej (ACC) oraz Stowarzyszenia Ukraińskich Przedsiębiorców (SUP), a nagranie ze spotkania zamieścił jego sztab wyborczy. Obiecał ograniczyć odpływ wysokiej klasy specjalistów za granicę oraz powstrzymać odpływ kapitału i umieszczanie go w rajach podatkowych. W tym celu obiecał ogłosić amnestię podatkową.

16. Tymoszenko razy dwa. Julia i Jurij oskarżają się nawzajem o kradzież głosów (25 marca 2019) (mm, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-tymoszenko-dwa-razy-na-karcie-wyborczej,921451.html>)

Na tydzień przed pierwszą turą wyborów była premier Julia Wołodymyriwna Tymoszenko stawia zarzut, że dotąd nieznany biznesmen Jurij Wołodymyrowicz Tymoszenko pojawił się na liście z inspiracji obecnego prezydenta Petra Poroszenki, aby „kraść” jej głosy. „Ukraińcy, oddając swój głos w marcowych wyborach, będą musieli bardzo uważać. Dwoje kandydatów o takich samych inicjałach, J.W. Tymoszenko, na karcie wyborczej znajdzie się obok siebie” – napisała agencja Reutersa. Oczywiście, kandydaci przedstawieni są pełnymi imionami i nazwiskami oraz krótkim opisem, brakuje jednak fotografii i symboli partyjnych.

17. Komik, prezydent i „Pomarańczowa Księżniczka”. To nie skecz, tylko wybory (29 marca 2019) (Tomaszewski, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-wybiera-prezydenta-co-trzeba-wiedziec,922781.html>)

Na dwa dni przed wyborami przypomniano sylwetki głównych kandydatów, afery towarzyszące ich działalności politycznej i wyjaśniono, że Ukraińcy chcą oddać głosy na osobę niewikłaną i nieskompromitowaną udziałem w skandalach korupcyjnych. Nie milkną też spekulacje dotyczące samodzielności Zelenskiego jako osoby biznesowo związanej z oligarchą.

18. Aż 39 kandydatów. Ukraińcy wybierają prezydenta (31 marca 2019) (ft,MP/adso, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/kijow-pierwsza-tura-wyborow-prezydenckich-na-ukrainie,923208.html>)

W materiale ponownie przedstawiono sondaże oraz wypowiedzi ekspertów. Jeden z ostatnich sondaży wskazywał, że w pierwszej turze Zelenski może liczyć na 17,8% głosów, Poroszenko na 11,7%, a Tymoszenko na 8,2%.

19. „Każdy miał możliwość głosowania na tego kandydata, którego wybrał” (1 kwietnia 2019) (rzw\kwoj, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-w-ocenie-obszernych-zagranicznych,923637.html>)

„Każdy miał możliwość głosowania na tego kandydata, którego wybrał” – powiedział Ilkka Kanerva, specjalny koordynator Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), po zakończeniu głosowania.

20. Zelenski triumfuje w pierwszej turze, Poroszenko chce debaty, Tymoszenko kwestionuje wynik (1 kwietnia 2019) (ads//now, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-zelenski-wygral-wedlug-exit-poll-kiedy-druga-tura,923367.html>)

Z sondażu exit poll wynika, że pierwszą turę wyborów wygrał komik Wołodimir Zelenski, zdobywając 30,4% głosów. W drugiej turze ma się zmierzyć z prezydentem Petrem Poroszenką, który uzyskał wynik 17,8%. Na trzecim miejscu jest była premier Julia Tymoszenko, która uzyskała 14,2%. Zdaniem prezydenta wybory były uczciwe, jednak Tymoszenko oświadczyła, że „wyniki exit poll nie odpowiadają rzeczywistości”.

21. Ukraińcy liczą głosy. Komik na prowadzeniu (1 kwietnia 2019) (mtom, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-ckw-prowadzi-zelenski-potem-poroszenko,923442.html>)

W materiale pojawiają się informacje o wynikach wyborów i drugiej turze, tzn. o tym, że Zelenski triumfuje, Poroszenko chce debaty, a Tymoszenko kwestionuje wynik wyborów.

22. „Każdy rezultat wyborów ukraińskich będzie tak czy inaczej zły dla Rosji” (1 kwietnia 2019) (ft\mtom, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/media-w-usa-i-rosji-o-wybory-prezydenckie-na-ukrainie,923488.html>)

W artykule cytowano międzynarodową prasę. „Rozczarowanie Ukraińców brakiem odczuwalnych zmian w kraju i powszechne zmęczenie klasą polityczną” – tak wytłumaczyła amerykańska prasa zwycięstwo aktora Wołodimyra Zelenskiego w pierwszej turze wyborów prezydenckich na Ukrainie. Rosyjski „Kommiersant” nie wykluczył, że drugą turę wyborów prezydenckich może wygrać Petro Poroszenko. „New York Times” z kolei zauważył, że żaden z kandydatów nie przedstawił w kampanii wyborczej szczegółowego rozwiązania najpoważniejszych problemów wyborców: niskich pensji, bezrobocia, konfliktu na wschodzie kraju. „Moskowskij Komsomolec” ocenił, że „każdy rezultat wyborów ukraińskich będzie tak czy inaczej zły dla Rosji” i przyznał: „w szóstym roku sporu dwóch siostrzanych – lub stary – prezydent Ukrainy nie tylko nie może być politykiem prorosyjskim, ale nawet i po prostu przyjaźnie nastawionym do Rosji”.

23. Tymoszenko oskarża Poroszenkę o fałszerstwa, ale nie pójdzie do sądu (2 kwietnia 2019) (mart//kg, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/tymoszenko-zarzuca-poroszenke-sfalszowanie-wyborow,923863.html>)

„Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko wszedł do drugiej tury wyborów prezydenckich dzięki fałszerstwom” – oświadczyła była premier Julia Tymoszenko. Zapowiedziała jednak, że nie będzie zaskarżać wyników głosowania.

24. „Daję panu 24 godziny”. Zełenski chce debaty z Poroszenką (3 kwietnia 2019) (kg, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-prezydenckie-na-ukrainie-zelenski-chce-debaty-z-poroszenka,924347.html>)

Wołodmyr Zełenski dał urzędującemu prezydentowi 24 godziny na decyzję o udziale w debacie. Z propozycją debaty przed drugą turą wystąpił sam Poroszenko. „Zwracam się do Petra Poroszenki. Wzywa mnie pan na debatę, marzył pan, bym uciekł, odmówił, schował się. Nie. Ja nie jestem panem w 2014 r. Przyjmuję wyzwanie” – oświadczył Zełenski w opublikowanym nagraniu.

25. Podano końcowe wyniki wyborów na Ukrainie. Poroszenko godzi się na debatę na stadionie (4 kwietnia 2019) (NN, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-poroszenko-zgodzil-sie-na-debate-na-stadionie,924404.html>)

Centralna Komisja Wyborcza Ukrainy zakończyła liczenie elektronicznych protokołów i potwierdziła, że do drugiej tury przeszli komik Wołodmyr Zełenski i urzędujący prezydent Petro Poroszenko. Tego samego dnia kandydaci zgodzili się, by przed drugą turą odbyć debatę na Stadionie Olimpijskim w Kijowie. W dalszej części przypomniano wyniki wyborów i okoliczności ustaleń debaty.

26. „Kandydaci powinni udowodnić narodowi, że nie ma wśród nich alkoholiczków ani narkomanów” (ft/kg/kwoj, 4 kwietnia 2019) (<https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-poroszenko-oczekuje-zelenskiego-na-badaniach-lekarskich,924543.html>)

Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko oczekuje, że Wołodmyr Zełenski stawi się wraz z nim na badania medyczne. W dalszej części materiału poinformowano o tym, w jakich okolicznościach mają spotkać się kandydaci.

27. Kandydaci na prezydenta Ukrainy po testach na obecność alkoholu i narkotyków (5 kwietnia 2019) (mm/ja, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-badania-medyczne-zelenskiego-i-poroszenki,924783.html>)

Przed drugą turą wyborów Wołodmyr Zełenski i Petro Poroszenko poddali się badaniom medycznym na obecność alkoholu i narkotyków w organizmie. Dalej podano informację o miejscu debaty, czyli Stadionie Olimpijskim.

28. Poroszenko u Merkel jeszcze przed wyborami. „Nie można rozpatrywać w kategoriach poparcia” (5 kwietnia 2019) (rzw, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/spotkanie-poroszenko-z-merkel-przed-druga-tura-wyborow-prezydenta,924956.html>)

Materiał dziennikarski zawiera informację o tym, że Petro Poroszenko ma się spotkać z kanclerz Niemiec Angelą Merkel. Do rozmów miało dojść przed drugą

turą ukraińskich wyborów prezydenckich. W depeszy z Berlina ukraińska państwowa agencja informacyjna Ukrinform napisała, że spotkania nie można rozpatrywać w kategoriach poparcia dla jednego z kandydatów

29. „Prezydent powiedział, że mamy zwyciężyć przez nokaut” (10 kwietnia 2019) (momo\mtom, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-na-ukrainie-poroszenko-zaostrza-kampanie-przeciw-zelenskiemu,926244.html>)

W materiale podano informacje o przygotowaniach do zaciętej walki obu kandydatów. Poroszenko zapowiedział, że zamierza zaostrzyć kampanię, by swego przeciwnika „pokonać przez nokaut”, a Zelenski planuje, czym zajmie się w pierwszej kolejności po ewentualnym zwycięstwie.

30. Komik wciąż faworytem na Ukrainie. Sondaż daje mu dużą przewagę (11 kwietnia 2019) (mm/ja, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-wolodymyr-zelenski-ma-poparcie-51-procent-wyborcow-sondaz,926518.html>)

51% Ukraińców zamierza zagłosować na Wołodymyra Zełenskiego w drugiej turze wyborów. Urzędujący prezydent może liczyć na 21% głosów. Dane te dotyczą wszystkich uczestników opublikowanego sondażu, który przeprowadziła grupa socjologiczna Rating. 18% respondentów nie podjęło jeszcze decyzji w sprawie wyboru kandydata.

31. Poroszenko u Merkel, Zełenski u Macrona tydzień przed drugą turą wyborów (12 kwietnia 2019) (ft/adso, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/merkel-bedziemy-wspierac-ukraine-niezaleznie-od-wyniku-wyborow-prezydenckich,927006.html>)

Kancelerz Niemiec Angela Merkel spotkała się w Berlinie z prezydentem Ukrainy Petrem Poroszenką. Merkel zapewniła, że niezależnie od wyników RFN nadal będzie wspierać Ukrainę. Z kolei w Paryżu Wołodymyr Zełenski został przyjęty przez Emmanuela Macrona. Merkel uniknęła odpowiedzi na pytanie, dlaczego zaprosiła do Berlina tylko Poroszenkę, a nie, jak prezydent Francji, również jego kontrkandydata.

32. Poroszenko się nie doczekał. Zełenski nie przybył na debatę (14 kwietnia 2019) (ft,momo//now, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-zelenski-nie-przyszedl-na-debate-z-poroszenka,927407.html>)

Wołodymyr Zełenski nie przybył na debatę przed drugą turą wyborów prezydenckich. „Niestety, mój oponent znów się schował. Gdzie jest? Nie ma go. Wołodymyrze, nie bójcie się, otwórzcie się na dyskusję z ukraińskim narodem” – apelował Poroszenko. W odpowiedzi ludzie wykrzykiwali „Wowa, wychodź!” oraz skandowali „Poroszenko! Poroszenko!”. Gdy Zełenski nie zjawił się na debacie, urzędujący prezydent dodał na Twitterze: „Nie podoba mi się, gdy kampania wyborcza na Ukrainie przypomina nieme kino. Gdy zamiast uczestniczyć w debacie mamy wirtualnego kandydata, który próbuje przekonać nas do siebie tylko w klipach”.

33. Nie stawił się na debacie, ale jego poparcie rośnie. Sondaż: druga tura dla komika (16 kwietnia 2019) (ft//kg, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-sondaz-zdecydowane-zwyciestwo-zelenskigo-w-ii-turze,927994.html>)

Ponad 72% respondentów, którzy zdecydowali, że pójdą do urn i wybrali już swojego kandydata, zamierzało głosować na Wołodymyra Zełenskigo. Na urzędującego prezydenta chciało głosować ponad 25% badanych.

34. Kolejny sondaż daje zwycięstwo komikowi. Poroszenko: prezydentura to nie komedia (18 kwietnia 2019) (akw/adso <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-sondaz-zelenski-utrzymuje-prowadzenie-przed-ii-tura,928759.html>)

Wołodymyr Zełenski wciąż utrzymywał się na prowadzeniu. A media analizowały wydarzenia i kampanię, powtarzając znane już fakty.

35. W niedzielę wybory na Ukrainie. Moskwa wysuwa oczekiwania wobec ich zwycięzcy (19 kwietnia 2019) (akr//rzw, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/rzecznik-kremla-o-oczekiwaniach-wobec-przyszlego-prezydenta-ukrainy,929037.html>)

W materiale dziennikarskim mowa jest o tym, że Rosja chciałaby, aby przyszły prezydent „spojrzał w inny sposób” na relacje z Moskwą oraz by „całkowicie wykluczał jakiegokolwiek siłowe metody” uregulowania sytuacji w Donbasie – jak oświadczył rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow.

36. Wielka debata na stadionie. Poroszenko straszy: za Zełenskim stoi Rosja (19 kwietnia 2019) (ft/adso, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-zelenski-jestem-wynikiem-bledow-poroszenki,929080.html>)

Na dwa dni przed zaplanowanymi wyborami odbyła się debata kandydatów na Stadionie Olimpijskim w Kijowie. Wołodymyr Zełenski wystąpił jako pierwszy i oświadczył, że sam głosował na Petra Poroszenkę w poprzednich wyborach, lecz się wtedy pomylił. Urzędujący prezydent odpowiedział, że jego kontrkandydat jest opakowaniem, w którym ukrywa się Moskwa. Według policji na stadionie ich pojedynkowi przyglądało się 22 tys. osób.

37. Zełenski nazwał separatystów „powstańcami”. Poroszenko oburzony (20 kwietnia 2019) (ads/tr, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-zelenski-nazwal-separatystow-donbasu-powstancami,929172.html>)

Wołodymyr Zełenski nazwał „powstańcami” prorosyjskich separatystów, którzy od pięciu lat z pomocą dostarczanej przez Rosję broni kontrolują część dwóch obwodów w Donbasie. Poroszenko zareagował na te słowa oburzeniem.

38. „Byłoby niespodzianką, gdyby wygrał Poroszenko” (21 kwietnia 2019) (MP/adso, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-prezydenckie-na-ukrainie-magazyń-horyzont,929347.html>)

W materiale o sondażach przedwyborczych i perspektywie wyboru Zelenskiego wypowiedają się eksperci.

39. Ukraińcy wybierają prezydenta (21 kwietnia 2019) (MP/adso, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-w-niedziele-ii-tura-wyborow-prezydenckich,929348.html>)

W materiale dziennikarskim podano informacje o drugiej turze wyborów na Ukrainie, głosowaniu i sondażach, ale również o przedterminowych wyborach w 2014 r., które rozpisano po obaleniu zbiegłego do Rosji prezydenta Wiktora Janukowycza. Wtedy już w pierwszej turze zwyciężył Poroszenko, zdobywając 54,7% głosów. Drugi wynik uzyskała Tymoszenko, na którą głosowało 12,81% wyborców.

40. USA chcą „silnej, demokratycznej, prosperującej” Ukrainy (21 kwietnia 2019) (MP/adso, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/kurt-volker-usa-chca-silnej-demokratycznej-ukrainy,929349.html>)

Sekretarz stanu USA Mike Pompeo odbył rozmowy telefoniczne z obydwojema kandydatami, aby „okazać nasze [USA – red.] poparcie dla suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy”, i podkreślił, że USA będą współpracowały ze zwycięzcą wyborów, „wskazanym przez naród ukraiński do zapewnienia pomyślności bezpiecznej, prosperującej, demokratycznej i wolnej Ukrainy”.

41. „Oczekujemy zmian, a nie pięciu lat stania w miejscu”. Ukraińcy w kolejce przed ambasadą (21 kwietnia 2019) (asty//rzw, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/ukraina-wybiera-prezydenta-kolejki-przed-ambasada-w-warszawie,929440.html>)

W materiale dziennikarskim podano informacje o tym, jak przebiegało głosowanie na Ukrainie. Przed ambasadą Ukrainy w Warszawie ustawiła się kolejka chętnych do głosowania.

42. Exit poll: Zelenski wygrywa, Poroszenko uznaje swą porażkę. Pierwsze dane o frekwencji (21 kwietnia 2019) (asty//rzw, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-zelenski-zwyciezca-drugiej-tury-wyborow-prezydenckich-wyniki,929466.html>)

Jak wynika z ogłoszonych sondaży exit poll, w drugiej turze wyborów prezydenckich na Ukrainie zwyciężył Wołodymyr Zelenski. Zdobył ponad 73,2% głosów wyborców. Na ogłoszenie oficjalnych rezultatów Centralna Komisja Wyborcza ma czas do 4 maja. Według tego samego badania urzędujący prezydent Petro Poroszenko otrzymał 25,3% poparcia. Podobne wyniki przyniosły dwa inne badania. Według sondażu przeprowadzonego wspólnie przez stacje telewizyjne 112 i NewOne na Zelenskiego głosowało 73,7% wyborców, a na Poroszenkę 26,3%. Sondaż telewizyjny 1+1 wykazał, że showmana poparło 72,7% głosujących, zaś obecnego prezydenta 27,3%. Frekwencja w drugiej turze wyborów prezydenckich

na Ukrainie wyniosła 57,5%. Zełenski po ogłoszeniu wyników sondaży wygłosił bardzo krótkie przemówienie, w którym podziękował za wsparcie małżonce, rodzicom i swojej ekipie oraz m.in. wolontariuszom i żołnierzom, „którzy bronią Ukrainy”.

43. „Ukraińcy oddali stery państwa kandydatowi bez żadnego doświadczenia politycznego” (21 kwietnia 2019) (asty, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ekspert-zwyciestwo-zelenskigo-to-symboliczne-zwyciestwo-postpolityki,929485.html>)

Zdaniem Adama Eberhardta, dyrektora Ośrodka Studiów Wschodnich, wygrana Zełenskiego nie jest sensacją, jeśli weźmie się pod uwagę sondaże z ostatnich tygodni. Zwrócił uwagę, że wynik może być sensacyjny „o tyle, że Ukraińcy oddali stery państwa kandydatowi bez żadnego doświadczenia politycznego”, ponieważ „Społeczeństwo okazało się zmęczone i rozczarowane”. Eberhardt podkreślił, że Zełenski nie jest Ukraińcem nieznany, ale nigdy nie sprawdził się jako polityk. Powiedział, że to symboliczne zwycięstwo postpolityki i wielkiej tęsknoty za zmianą. Przypomniął, że Petro Poroszenko pięć lat wcześniej wygrał prezydenckie wybory w pierwszej turze, bo utożsamiał nadzieje Ukraińców na wielką przebudowę państwa po rewolucji godności.

44. „Wyniki wyborów świadczą o tym, iż Ukraińcy przestają wierzyć w agresję z zewnątrz” (21 kwietnia 2019) (tmw, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/wybory-prezydenckie-na-ukrainie-komentarze-z-rosji,929486.html>)

Kolejny materiał dziennikarski w dniu ogłoszenia sondaży wyborczych i kolejne komentarze ekspertów.

45. Zełenski zapowiada wojnę informacyjną na rzecz wstrzymania walk w Donbasie (21 kwietnia 2019) (asty//rzw, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/ukraina-zelenski-zapowiada-wojne-informacyjna-by-wstrzymac-walki-w-donbasie,929488.html>)

Wołodimir Zełenski, który według sondaży exit poll zdecydowanie wygrał w wyborach prezydenckich na Ukrainie, na konferencji prasowej oświadczył: „Planujemy ogromną wojnę informacyjną, by zatrzymać walki w Donbasie”.

Podsumowanie

Po przeanalizowaniu materiału badawczego nasuwa się wniosek, że medialny obraz ukazujący zwroty w kampanii prezydenckiej na Ukrainie w 2019 r. był bardzo dynamiczny. W pierwszych sondażach przedwyborczych opublikowanych w sierpniu 2018 r. największe poparcie miała była premier Julia Tymoszenko i stanowiła ona największe zagrożenie dla urzędującego prezydenta Petra Poroszenki. Jednak wzajemne oskarżenia czołowych polityków oraz afery temu

towarzyszące spowodowały, że na niecałe dwa miesiące przed wyborami na prowadzenie wysunął się aktor i komik Wołodymyr Zełenski, bez żadnego doświadczenia politycznego. Zełenski był nową twarzą na scenie politycznej, ale dobrze znaną społeczeństwu ze swojej działalności artystycznej. Zyskał popularność i sympatię dzięki roli w serialu telewizyjnym „Sługa Narodu” z 2015 r. Grał w nim nauczyciela Wasyla Hołoborodkę, który nieoczekiwanie wygrywa wybory prezydenckie. Na fali popularności serialu w 2017 r. zarejestrowano na Ukrainie partię o tej samej nazwie. Decyzję o starcie w wyborach prezydenckich Zełenski ogłosił w noc sylwestrową, w telewizji 1+1, której właścicielem był skonfliktowany z władzami ukraińskimi miliarder Ihor Kołomojski. Zełenski rzadko udzielał się publicznie, częściej poprzez media społecznościowe.

Analiza programu wyborczego Julii Tymoszenko wskazywała, że głównym jej celem mogły być jesienne wybory parlamentarne. W „Nowym Kursie Ukrainy” – jak zatytułowała swój plan reformy – postulowała wprowadzenie systemu kanclerskiego i zlikwidowanie urzędu prezydenta. Zmiany miałyby się mieć miejsce po uchwaleniu nowej konstytucji. Jednak brak świeżych pomysłów oraz sukcesów w przyciąganiu nowych wyborców spowodował utratę przez nią pozycji liderki sondaży i w rezultacie spadek na trzecie miejsce.

Z kolei Petro Poroszenko z powodu rozczarowania społecznego wynikającego z braku realizacji obietnic głębokiej reformy państwa ukraińskiego, ale także wpadki wizerunkowej, jaką była organizacja prezydenckich wakacji na Malediwach za pół miliona dolarów, już na pół roku przed pierwszą turą miał małe szanse na reelekcję. Jego poparcie powoli rosło, dając mu drugie miejsce w sondażach przedwyborczych. Była to zasługa głównie prowadzenia kampanii wyborczej opartej na hasle „Armia, Mowa i Wiara”, której elementem było straszenie groźbą rosyjskiej agresji. Zaszкодziło mu jednak ujawnienie przez dziennikarzy śledczych pod koniec lutego korupcji w przemyśle obronnym, w co miał być zamieszany bliski współpracownik prezydenta. Ogłoszenie międzynarodowego audytu w zamówieniach dla przemysłu obronnego i zdymisjonowanie współpracownika zażegnały poważny kryzys wizerunkowy. Warto zwrócić uwagę na to, że duży wpływ na całą kampanię miał konflikt w Donbasie, który był jednym z głównych wątków kampanii prezydenckiej. Dlatego wszyscy kandydaci przekonywali o szybkim zakończeniu działań wojennych po wygranej.

21 kwietnia na Ukrainie odbyła się druga tura wyborów prezydenckich. Dwa dni później Centralna Komisja Wyborcza Ukrainy zakończyła zliczanie głosów z elektronicznych protokołów. Zwycięzca – komik i showman Wołodymyr Zełenski – otrzymał 73,22% poparcia. Był to najwyższy wynik w historii wyborów prezydenckich na Ukrainie. Na urzędującego prezydenta Petra Poroszenkę zagłosowało 24,45% wyborców. Frekwencja w drugiej turze wyborów wyniosła 61,37%. Nowy prezydent został zaprzysiężony 20 maja 2019 r.

BIBLIOGRAFIA

- Iwański T., Nieczydor K., *Wybory prezydenckie na Ukrainie 2019. Główni pretendenci*, Warszawa 2018.
- Kurdupski M., *Oglądalność TVN24 w styczniu wzrosła o 30 proc., traci TVP Info. TV Republika najbardziej w dół*, online: <<https://www.wirtualnemedi.pl/artykul/ogladalnosc-kanalow-informacyjnych-styczen-2019-roku-tvn24>, dostęp>: 13.05.2019.
- Kuspys P., *Kampania przed wyborami prezydenckimi na Ukrainie*, „Biuletyn Opinie” (29)2009, online: <<http://fae.pl/biuletynopiniekampaniawyborczanaukrainie.pdf>>, dostęp: 20.05.2019.
- Milstein I., Popow D., *Pomarańczowa księżniczka. Zagadka Julii Tymoszenko*, Kraków 2007.
- Parafianowicz Z., Potocki M., *Kryształowy fortepian. Zdrady i zwycięstwa Petra Poroszenki*, Wołowiec 2016.
- Ukraina: Swiatosław Wakarczuk rezygnuje ze startu w wyborach prezydenckich*, online: <<https://studium.uw.edu.pl/ukraina-swiatoslaw-wakarczuk-rezygnuje-ze-startu-w-wyborach-prezydenckich>>, dostęp: 15.05.2019.

Materiał źródłowy

45 artykułów opublikowanych od 22 stycznia do 21 kwietnia 2019 r., archiwum www.tvn24.pl.

**PICTURE OF THE PRESIDENTIAL ELECTIONS IN UKRAINE AT 2019
BASED ON THE TVN24 INFORMATION PORTAL****SUMMARY**

Since 2004, the times of the “Orange Revolution”, the topic of Ukraine has increasingly appeared in the Polish media, and Ukraine itself has become the subject of interest and sympathy for a large number of Poles. In 2019, for the first time in independent Ukraine, seven months before the presidential election, it was difficult to assess who would win in the first round of elections. The aim of the article is to show how the image of the presidential election in Ukraine is changing in a few months. How the candidates were assessed on the basis of their previous achievements and how the public support changes in the short time of the election campaign. Information materials prepared by the most popular news channel in Poland, TVN24, were used for the analysis.

KEY WORDS: elections, presidential elections, Ukraine, information, TVN24

